

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 663-1922)

Originalt emne

Boligforhold

Boligforhold/Nedlæggelse eller Omforandring af Beboelseslejligheder

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 15. februar 1923](#)
- 2) [Byrådsmødet den 17. marts 1923](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 15. februar 1923 - side 6

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 663-1922)

Andragende om Tilladelse til Ombygning af Ejendommen Nørregade 18-20.

Fra Udvalget for Bygninger og Inventar forelaa følgende Indstilling:

"Da der nedlægges 4 mindre Lejligheder, men kun fremskaffes 2 større nye Lejligheder, kan Udvalget ikke for Øjeblikket anbefale Andragendet."

P. Petersen udtalte, at det var kedeligt at skulle lægge sig paa tværs af Byggeriet, som gav en Del Arbejde, men Udvalget havde ikke turdet anbefale Andragendet, idet der vilde blive nedlagt 2 Lejligheder, og Kommunen havde ikke Plads til disse Familier. Imidlertid havde Taleren siden hørt, at der var Mulighed for, at Ejeren kunde skaffe de to Familier Plads et andet Sted, og hvis det kunde lade sig gøre, havde Udvalget næppe noget imod at anbefale Andragendet. Taleren vilde derfor foreslaa, at Byraadet anbefaler Andragendet paa den Betingelse, at Ejeren skaffer Beboelseslejligheder andetsteds.

A. Sneum bemærkede, at hvis de 2 Familier skulde have Lejlighed i Byen, maatte der jo blive andre husvilde i Stedet. Taleren vilde i den Forbindelse spørge Konsul Petersen, om det var rigtigt, at Forholdene i Byen var saaledes, som der blev nævnt, at Udvalget overvejede at bygge flere Barakker, for hvis det var Tilfældet, maatte man være varsom med at bevilge Nedlæggelse af Lejligheder; det blev jo i sidste Instans Kommunen, der kom til at skaffe Lejlighederne.

P. Petersen bekræftede, at Udvalget havde gjort Forarbejder, saa at man var klar til at bygge Barakker, hvis der ikke var anden Udvej; men nu tegnede det jo til, at der blev bygget en Del efter den ny Boliglov.

M. C. Falk henstillede til Udvalget at undersøge, om det ikke var muligt at der i Stedet for de to store Lejligheder kunde indrettes flere mindre. Det var jo nok farligt at nedlægge Lejligheder, men paa den anden Side skulde man nødig forhindre, at der blev sat Arbejder i Gang.

S. Petersen troede ikke, det var Filantropi af vedkommende Grundejer, og det var vist ikke engang afgjort, om det blev Byens Arbejdere, der kom til at udføre Arbejdet. Man burde i hvert Fald forlange, at der bygges mindst lige saa mange Lejligheder, som der nedlægges. Det var ogsaa sagt, at 1. Sal i Ejendommen skulde være Forretningslokaler; men saadanne tiltrængtes vist ikke saa haardt. Angaaende de af Konsul Petersen meddelte Oplysninger vilde Taleren gerne spørge, om de tilbudte Lejligheder var i nye Huse inde i Byen og til lignende Priser som dem, de beboede nu. Taleren kunde ikke stemme for den foreslaaede Ordning.

H. P. Salling vilde nødig være med til at hindre dette Byggearbejde. Selv om der kunde skaffes 4 Lejligheder i den ny Bygning, vilde de ikke blive tilsvarende til de gamle, idet Byggeomkostningerne var saa store, at de ny Lejligheder blev betydelig dyrere. Det var heller ikke sikkert, det kunde betale sig for Manden at indrette 4 Lejligheder i Stedet for 2, og den første Betingelse for Byggeriet maatte da være, at det kunde forrente sig. Taleren vilde anbefale Byraadet at tage lidt blidt paa saadanne Andragender, for det var et Spørgsmaal, om det alligevel ikke bedre kunde betale sig at bygge Barakker end at hindre saadanne Arbejder og saa vedblive med den store Arbejdsløshedsunderstøttelse.

H. P. Christensen vilde ogsaa nødig forhindre saadanne Arbejder, og hvis det var rigtigt, at det vilde koste 30-40000 Kr , skaffede det jo en Del Arbejde. Taleren vilde derfor henstille til Udvalget at tage Sagen tilbage og forhandle med Manden om eventuelt at skaffe flere

Lejligheder, f. Eks. indrette 2 mindre Lejligheder i Mansardetagen i Stedet for 1 og saa bygge dem saaledes, at de muligvis senere kunde lægges sammen. Tilmed var 2 af de nuværende Lejligheder vist saaledes, at de under normale Forhold næppe var beboelige. Spørgsmaalet om flere Barakker burde snarest klares, og Taleren havde i den Forbindelse tænkt paa, om det muligvis var bedre paa nogle af Kommunens Byggegrunde i den nordlige Bydel at opføre en Del 1 Værelsers Lejligheder paa den Maade, at de senere kunde lægges sammen til 2 Værelsers. Saaledes havde man forsøgt i København.

Andr. Christensen sluttede sig til H. P. Christensens Henstilling om at forhandle med Ejeren og undersøge, om der muligvis kunde indrettes 3 Lejlighedar i Stedet for 2. Hr. S. Petersen mente ikke at kunne akceptere, at Lejerne fik anvist Lejligheder i nye Huse, idet disse eventuelt var dyrere end de gamle. Men en saadan Betragtning burde ikke lægges til Grund for en Nægtelse af Ombygning af gamle Ejendomme, for saa kunde man lige saa godt lade være med at bygge nye Huse. Hvis man var i Stand til at skaffe Folk Lejlighed, maatte de tage den, der blev anvist, blot Lejen var rimelig i Forhold til Lejligheden.

M. C. Falk havde ikke kaldt Ombygningen et filantropisk Foretagende og anbefalede det ikke ud fra den Betragtning. Men naar man hver Dag havde Lejlighed til at se de sørgelige Følger af Arbejdsløsheden og vidste, hvorledes Folk fremfor alt ønskede at faa Arbejde, saa gik man nødig med til at hindre et saadant. Men Talerens Standpunkt var ellers fuldstændig analogt med det, som Lejernes Repræsentanter i Domsognet havde indtaget.

S. Petersen fandt det kedeligt, at Overretssagføreren ikke kunde forstaa hans Udtalelser. Taleren havde absolut ikke modsat sig Indflytning i nye Lejligheder, men kun ment, at hvis de fik anvist store og dyre Lejligheder i Stedet for deres nuværende, kunde de selvfølgelig ikke betale Huslejen; de tilbudte Lejligheder maatte i hvert Fald staa i nogenlunde Forhold til dem, de havde i Øjeblikket. Her var to Faktorer at regne med, dels at skaffe Arbejde, dels at formindske Antallet af Lejligheder, og det var ikke let at afgøre, hvad der var det bedste. Grundejernes Byggearbejder havde vist ikke noget med Filantropi at gøre. Taleren kunde godt gaa med til at tage Sagen tilbage og se at finde en Løsning, som kunde tilfredsstille begge Parter, for der var næppe nogen, som vilde lægge Hindringer i Vejen for mere Arbejde.

M. Brammer ansaa det for at være af stor Betydning, at der ikke blev lagt saadanne Byggeforetagender Hindringer i Vejen, under saa fortvivlede Forhold maatte man paa alle

Maader søge at skaffe Arbejde. Angaaende Hr. H. P. Christensens Henstilling om at fremskaffe 1 Værelses Lejligheder, vilde Taleren dog meget fraraade dette, for det var en Kendsgerning, at netop saadanne Lejligheder særlig var Arnesteder for Tuberkulose og lignende Sygdomme. Hvad Spørgsmaalet om filantropisk Byggearbejde angik, kunde Taleren dog oplyse, at f. Eks. i Odense var man kommet et godt Stykke frem ved Hjælp af Filantropi, idet private Folk havde bygget en hel Del Ejendomme netop for at afhjælpe Bolignøden og kun forlangt en Forrentning af 4 % af deres Penge.

P. Petersen havde ikke særligt imod at tage Sagen tilbage; men der kunde næppe ske noget ved, at Byraadet giver Tilladelse til Ombygningen, forudsat at Manden skaffer Lejlighed til Lejerne andetsteds uden at bebyrde Kommunen dermed, saa behøvede Sagen ikke igen at komme til Byraadet. Hvad de 2 Lejligheder angaar, saa var det Loftslejligheder, som faktisk var ulovlige, og som alligevel snarest vilde blive nedlagt, saa der blev i hvert Fald ingen Nedgang i lovlige Lejligheder.

Formanden bekræftede, at de 2 Lejligheder var ulovlige og vilde blive nedlagt, saa snart Boligforholdene tillod det. Angaaende Filantropi var det selvfølgelig rart for Odense at faa bygget Huse paa den Maade, men Aarhus var ikke saa velhavende, at man her kunde tænke paa noget saadant. De, der ønskede at bygge, gjorde det selvfølgelig for at skaffe sig en bedre Eksistens; men de, der ikke byggede, udførte jo ikke deres Arbejde af filantropiske Hensyn, og saa kunde man heller ikke forlange det af dem, der bygger Huse. Taleren antog ikke, det vilde sinke Sagen meget at lade den gaa tilbage til Udvalget til nærmere Forhandling, og da flere Medlemmer havde foreslaaet dette, vilde det vel være det rigtige.

Sagen gik tilbage til Udvalget til fornyet Forhandling.

Uddrag fra byrådsmødet den 17. marts 1923 - side 11

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 663-1922)

Andragende om Tilladelse til Nedlæggelse af 4 Lejligheder i Nørregade Nr. 18.

Fra Udvalget for Bygninger og Inventar forelaa følgende Erklæring:

"Udvalget har haft et Møde med Cyklehandler Mikkelsen og har endvidere tilskrevet ham, at

man maatte forlange - inden der fra Udvalgets Side foretoges videre - at han fremskaffer Tilstaaelse fra hans Lejere om, at de vil modtage de Lejligheder, som han har fremskaffet til dem.

Udvalget har fra ham modtaget vedlagte Skrivelse af 5/3 d. A., hvoraf fremgaar, at han ikke har kunnet formaa Lejerne til at afgive den af Udvalget ønskede Tilstaaelse. Men det forekommer dog Udvalgets Flertal (P. Petersen og H. P. Salling), at der efter Skrivelserens Indhold ikke desto mindre er Grund til at anbefale, at Tilladelsen til Ombygning gives i Overensstemmelse med Huslejenævnets Betingelser, medens Udvalgets Mindretal (S. Petersen) maa fastholde sin tidligere Stilling."

H. P. Salling henviste til de tidligere Forhandlinger i Byraadet om denne Sag. Huslejenævnet havde billiget Opsigelsen, og Ejeren havde anstrengt sig meget for at skaffe Lejligheder til de paagældende Lejere og tilbudt dem flere Lejligheder, men de havde nægtet at tage mod dem. En af Lejerne havde dog nu selv skaffet sig Lejlighed. Udvalget havde anmodet Ejeren om at fremlægge Bevis for, at han havde affundet sig med Lejerne, men det havde været umuligt for ham. Bygherren var imidlertid nu gaaet ind paa det Krav, som Byraadet stillede ved forrige Behandling, at indrette to Lejligheder i Mansardetagen i Stedet for een, og Udvalgets Flertal anbefalede derfor at give Ejeren Tilladelse til Byggeforetagendet, som vilde andrage ca. 50000 Kr.

S. Petersen kunde ikke slutte sig til Flertallets Indstilling, idet det reelt set var Nedlæggelse af 4 Lejligheder, og der fremkom kun 2 i Stedet. Naar der var givet Tilsagn om at indrette 2 Lejligheder i Mansardetagen, tvivlede Taleren om, at Bygningskommissionen vilde gaa med dertil, da Lejlighederne vist blev ulovlige. Det var rigtigt nok, at Ejeren havde tilbudt de 3 Familier Lejlighed, forsaavidt det kunde kaldes Lejligheder. Enaf demvaruden Køkken og Afløb for Spildevand, en Lejlighed i Knudrisgade bestod kun af et Værelse paa 28 kv Alen, og den tredje var kun et Værelse i Guldbergsgade med Adgang til fælles Køkken; det kunde næppe kaldes Lejligheder at tilbyde Familier. Udvalgets Flertal havde idetheleindtaget en mærkelig Stilling til denne Sag, idet man først pure afviste den, senere stillede som Betingelse, at der skulde fremskaffes andre Lejligheder og saa bagefter gik med til at betragte enkelte Værelser som Lejligheder. Taleren vilde anmode om, at Andragendet ikke bliver bevilget. Det hed sig, at det vilde afhjælpe Arbejdsløsheden, og det var forsaaviddt rigtigt, hvis man fik Garanti for, at det blev Kommunens Arbejdere, der fik Arbejdet, men det forelaa der intet om. Det

var ogsaa en Overdrivelse at sige, at Arbejdet vilde beløbe sig til 50000 Kr., idet det var kalkuleret til 40000 Kr., og Arbejdslønnen blev sikkert ikke saa stort et Beløb, som man gav det Udseende af.

H. P. Salling fandt det ikke morsomt at være Grundejer paa den Maade. Først skulde man kæmpe mod Huslejeloven og Nævnet, og naar man saa endelig fik Nævnets Tilladelse, mødte man Modstand andetsteds fra. Lejerne kunde ogsaa have Skylden for, at Forholdet var mindre godt, og efter de mange Forhandlinger, der var ført, kunde der sikkert være truffet en Ordning, hvis der havde været en Smule Velvilje fra Lejernes Side. Man talte saa meget om at afhjælpe Arbejdsløsheden, men naar man lagde saadanne Arbejder Hindringer i Vejen, fik man den ikke afhjulpet. Taleren havde ogsaa set paa de omtalte Lejligheder. Hvad de tilbødte Lejligheder angik, var den ene i en Villa paa Dr. Margrethes Vej, Værelserne var rigtig gode, og Ejeren havde lovet eventuelt at bekoste Indlæg af Vand, Gas- og Spildevandsafløb. En Enke kunde udmærket være tjent med Værelset i Guldbergsgade, og Lejligheden i Knudriisgade svarede nogenlunde til dem, de havde i Øjeblikket. Taleren vilde igen anbefale at bevilge Andragendet.

Kjeld Sørensen foreslog at udsætte Sagen for at se, om der ikke kunde træffes en Ordning mellem Ejere og Lejere.

H. P. Salling troede ikke, det nyttede noget, idet disse Lejere ikke var til at forhandle med, og det var ikke udelukket, at der var noget i Retning af Pengeafpresning med i Spillet.

Kjeld Sørensen mente, at Udvalget muligvis kunde optræde som en Slags Mægler mellem Parterne. Hvis der var Pengeafpresning med, fik Sagen selvfølgelig et andet Udseende.

Formanden henstillede til Udvalget at tilkalde Ejere og Lejere og forsøge paa at faa et Forlig bragt i Stand, saa fik Udvalget samtidig Lejlighed til at høre, om der var urimelige Krav fra Lejernes Side, for hvis det var Tilfældet, vilde Sagen sikkert let ordne sig.

H. P. Salling beklagede, at Sagen forhaledes derved, men vilde ikke modsætte sig Henstillingen om Udsættelse. Hvis man fik en Ordning, kunde Udvalget vel selv afgøre Sagen.

Formanden antog ikke Byraadet havde noget herimod, saafremt Udvalget var enig derom. Sagen gik tilbage til Udvalget.

